

20.8.2020

Pelastuskomentaja

mikko.hiltunen@intermin.fi
Kirjaamo@intermin.fi

**HELSINGIN PELASTUSLAITOKSEN NÄKEMYKSET PELASTUSLAIN
UUDISTUSHANKKEEN VARAUTUMISEN JA VÄESTÖNSUOJELUN
SISÄLTÖASIOIHIN**

HEL 2020-008092 T 03 00 00

SM kuulemispyyntö esittää näkemyksiä pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojelu-jaostolle SMDno-2019-2078, 17.6.2020

Helsingin kaupungin pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta tulla kuul-
luksi pelastuslain esiselvityshankkeen varautumisen ja väestönsuojelun
sisältöasioihin ja antaa seuraavat kommentit pykälittäin.

Yleiset havainnot:

14 §

Ehdotetaan lisättävän kohtaan: 2) varauduttava henkilöiden, omaisuu-
den ja ympäristön suojaamiseen vaara- ja väestönsuojelutilanteissa;
nimeämällä ja kouluttamalla tehtäviin tarvittava kiinteistökohtainen tur-
vallisuushenkilöstö ja varaamalla riskiarvion mukaiset suojelumateriaa-
lit

Perustelu:

SM:n 2012 laatiman pelastussuunnitelman laatimisohjeen teksti "Lain-
säädäntö ei edellytä turvallisuushenkilöstön nimeämistä asuinkiinteis-
töön, mutta tarvittaessa heitä voidaan nimetä hallituksen tueksi", on
monin paikoin luonut tilanteen jossa omatoimisesta varautumisesta ei
huolehdi lainkaan koska on tulkittu, ettei ketään tarvitse kouluttaa ei-
kä nimetä.

89 §

Tilastokeskukselle pitäisi asettaa velvollisuus luovuttaa pelastustoimin-
nan ja väestönsuojelun suunnittelussa käytettäväksi Tilastolain 13 §
:stä riippumatta reaaliaikaiset tiedot toimitiloissa työskentelevien henki-
löiden todellisesta määrästä, eikä vain tilastollisia keskimääräisiä työn-
tekijämääriä kuten Tilastokeskus nykyisin tulkitsee. Asiasta on käyty

20.8.2020

Pelastuskomentaja

keskustelua maaliskuussa 2016 jolloin suunnittelun yhteydessä pyydettyjä tietoja ei Helsingin pelastuslaitokselle luovutettu. Silloisen Tilastokeskuksen lakimies tulkitsi asian siten, ettei pelastustoimella ole valtuutta saada ko. tietoja.

92 §

Pitäisi lisätä 46§:ssä mainittujen tahojen lisäksi rekisterinpito-oikeus vapaaehtoisjärjestöille, jotka poikkeusoloissa osallistuvat pelastustoimen tukitehtäviin (VPK:t, MPK, Väestönsuojeluyhdistykset)

Tiedot pelastuskoirajoukkueeseen varattujen koiranohjaajien koirien sirutunnisteesta ja mahdollisesti myös koulutustietojen ylläpidosta pitäisi säätää laissa tai aseteuksella. Koirien siruttaminen on tulossa pakolliseksi ja jos auton rekisteritunnus on tietosuojavaltuutetun mukaan henkilötieto, on mahdollista, että sirurekisterin tietokin saattaa olla.

(3.7.2020 Maa- ja metsätalousministeriön asiasta vastaava henkilö oli lomalla, joten ei saatu vastausta säädöstarpeeseen)

Listassa pitäisi olla myös henkilölle maanpuolustusvelvoitteesta myönnetystä vapautuksesta kirjattava merkintä.

Havainnot pykälittäin:

67 §

Koko pykälän kirjoittamisen voisi muotoilla uudelleen. Nykyisellään pykälä on kankea ja toimimaton, koska Pelastusopisto ei järjestä tarvittavia kursseja. Kun muutoinkin pelastuslakia on tuotu lähemmäs toimijoi-
ta vrt. suojarakentamisen helpotukset ja vapautukset, tulisi tässäkin toimia samoin. Esimerkiksi maakunnan ylin pelastusviranomainen voisi määrätä osallistumaan pelastuslaitoksen järjestämään erityishenkilöstön koulutukseen enintään x vuorokaudeksi.

Tämän lisäksi 69 § ja 70 § pykälät tulisi päivittää vastaamaan tilannetta siten että osallistujan kulut eivät lisäänty, esim. oikeus matkakorvaukseen tms..

65 §

Ehdotetaan lisättäväksi julkisyhteisöjen lisäksi myös väestönsuojelutehtäviin oleellisesti liittyvät yritykset mm. Suomen Erillisverkot oy ja sen kokonaan omistamat tytäryhtiöt Suomen Turvallisuusverkko oy, Leijonaverkot oy, puhelintoimintaa tuottavat operaattorit jne.

Ehdotetaan muutettavan kohta 2 muotoon:

Kukin 1 momentissa mainittu toimija huolehtii väestönsuojelutehtäviin tarvitsemansa henkilöstön varaamisesta ja kouluttamisesta.

20.8.2020

Pelastuskomentaja

Ehdotetaan lisättävän pykälän viimeiseen kohtaan:

Viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten sekä 65 § mainittujen toimijoiden yhteistyöstä ja suunnitelmista väestönsuojeluun varautumisessa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

71 §

Helsingin pelastuslaitos haluaa tehdä seuraavat huomiot:

Rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka suuruudeltaan voidaan arvioida riittävän rakennuksessa asuvia, pysyvästi työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten.

- Tämän pitäisi olla pääsääntö, mutta käytännössä asetuksella säädetty prosenttimitoitukset ovat kiilanneet pääsäännön ohi. Erityisesti opetusalan ja päivähoiton rakennuksissa on käytännössä ryhdytty hyväksymään henkilömitoituksen sijaan prosenttimitoitus. Tulkinnan epämääräisyys on johtanut eri alueilla eriarvoiseen menettelyyn ja tuloksena on syntynyt sekalaista jälkeä. Tässä tulee huomioitavaksi myös suojarakentamisvelvoite käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä, esimerkiksi asunnoiksi muutettava teollisuus tms. rakennus.

Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaisista kuuluaan sallia rakennettavaksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisen väestönsuojan, jos se rakennetaan viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta.

- Tämä on pahimmillaan johtanut tilanteeseen, jossa suoja on esitetty rakennettavaksi tulevaan laajennukseen ja myöhemmin on todettu, ettei laajennusta rakennetakaan.

73 §

Tämä tulisi säätää tarkemmin. Nyt osa tulkitsee siten että ullakolla tarkoitetaan olemassa olevan vintin muuttamista asuinkäyttöön ja lisäkerrokset laukaisevat suojavelvoitteen. Osa tulkitsee "ullakolla" siten että sillä tarkoitetaan myös lisäkerroksia, jotka rakennetaan olemassa olevan rakennuksen päälle ja näille suojarakentamisvelvoitetta ei syntyisi, vaikka tarkasti tulkiten velvoite syntyy.

75 §

Helsingin pelastuslaitos haluaa tehdä seuraavan huomion kohtaan kolme:

20.8.2020

Pelastuskomentaja

Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuuluttuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin.

• Evakuointi on eräs väestön suojaamisen keino. Tämän "kaneetin" perusteella voitaisiin periaatteessa aina todeta, että myönnetään vapautus sillä perusteella, että kyseisen rakennuksen ihmiset tarvittaessa evakuoidaan ja suojaaminen on siten turvattu "muulla tavoin".

76 §

Ehdotetaan lisättäväksi virke: Väestönsuojaan on varattava ja koulutettava riittävä käyttöhenkilöstö.

Lisätiedot

Andreas Schneider, varautumispäällikkö, puhelin: 310 31220
andreas.schneider(a)hel.fi

Pelastuskomentaja

Jani Pitkänen
pelastuskomentaja